

URBACT HÍRLEVÉL

2012. március

23

URBACT II

URBACT HÍRLEVÉL

Közösségi felelősségvállalás - egy új kapcsolat a helyi önkormányzatok és a lakosság között;
Emmanuel Moulin: Új igazgató az URBACT Titkárság élén;
Sikeresen zajlottak az URBACT Információs napok

FÓKUSZBAN

Közösségi felelősségvállalás, egy új kapcsolat a helyi önkormányzatok és a lakosság között

A közösségi felelősségvállalás megoldást jelenthet azokra az új kihívásokra, amelyekkel manapság a hagyományos jóléti államoknak szembe kell nézniük. Ez a megközelítés választ adhat az új típusú és innovatív szolgáltatások iránti egyre növekvő igényre. Jon Bloomfield az Urbact TOGETHER (*TOGETHER for Territories of Co-responsibility - EGYÜTT a közös felelősségvállalási területekért*) projektjének vezető szakértője "Átalakuló kapcsolat a városi önkormányzatok és lakosaik között" címen nemrég írt cikkében foglalkozik a témával.

A **közösségi felelősségvállalás** egy, a városlakók megfigyelésén és ötletein alapuló gondolat. Ezáltal a városi önkormányzatok, civil szervezetek és a városlakók - különböző szerepköröknek megfelelően, szülőként, szolgáltatás igénybevevőként, vagy utasként - együtt dolgoznak azon, hogy javítsák a társadalmi és gazdasági szolgáltatások színvonalát. Az Európa Tanács által kiadott társadalmi felelősségvállalásról szóló charta nyomán nyolc európai város úgy döntött, a közösségi felelősségvállalás elvein nyugvó mintaprojekteket dolgoznak ki az URBACT **TOGETHER** programja keretében.

Mi az új a közösségi felelősségvállalás gondolatában?

Jon Bloomfield magyarázata alapján, először is, ez egy új módja annak, hogy meghallgassuk a polgárok véleményét, másodsor pedig egy új módszer arra, hogy bevonjuk őket a legfontosabb "válság-faktorok" megoldásába, egy alulról jövő kezdeményezés

keretében.

A partnerség ezen megközelítése felismeri, hogy az állam nem képes egyedül biztosítani a

szolgáltatásokat, hanem együtt kell működni partnereivel, nem csak a megvalósítás során, de a döntéshozatalban is.

Ahhoz, hogy megteremtsek ennek a lehetőségét, megkérdezik a polgárokat, hogy véleményük szerint melyek a fő "válság-területek." Az információkat olyan fókuszcsoporthoz beszélgetéseken gyűjtik össze, ahol a jól és rosszul működő szolgáltatási területeket vették számba. Az URBACT TOGETHER projektjében a válaszokat a Helyi Támogató Csoportok gyűjtötték össze.

Kísérleti megoldások a foglalkoztatáshoz való hozzáférés és a család-munka egyensúly javítására

A TOGETHER projektben, a partnerek a közösségi felelősségvállalás elvén alapuló megoldás-kísérleteket dolgoztak ki.

A franciaországi Mulhouse városa például egy olyan új projektet indított az alacsony jövedelmű lakosság részére, melyben többoldalú szerződéseket kötnek a helyi hatóságok, szolgáltatók és kliensek viszonyának javítása érdekében. A cél az, hogy a társadalmi befogadás ügyét a hagyományos hatóság/kliens viszony helyett a partnerség és kölcsönösség nézőpontból kezeljék.

A projektben 25 családdal dolgoztak együtt. Három hónapon át rendszeres találkozókat tartottak, ahol egy drámapedagógus és egy pszichológus is részt vett. A program végén, a résztvevők fele feliratkozott egy 10 hónapos programra. Az első program végére, a résztvevők fele talált új állást, ezért a helyi önkormányzat úgy döntött, hogy újabb 17 családdal folytatja a programot. A résztvevők helyzetének egyedi javulásán túl a projekt - azáltal, hogy jobb indikátorokat nyújt - lehetőséget teremt a helyi hatóságok számára, hogy jobban megismerjék és megértsék klienseiket, a kiszolgáltatók helyzetű lakosokat.

Más akciók közvetlenül a családokra és társadalmi problémákra fókuszálnak. Covilhában (Portugália), az „Idő centruma” című projekt egy többcélú közösségi helyiség, melyet civil szervezetek működtetnek, az önkormányzat támogatásával. A projekt célja, hogy új alapokra helyezik kapcsolatukat a felhasználókkal. Az idő centrum segítséget nyújt a családoknak a munka, családi élet és szabadidő közötti egyensúly megteremtésében. A centrum számos szolgáltatást nyújt a vasalástól a korrepetáláson át a gyerekek iskola utáni tevékenységén keresztül a multimédiás képzésig,

megtörve a szolgáltatások egy-egy célcsoportra irányuló szervezési logikáját.

Közösségi felelősségvállalás a gazdaság terén

Jon Bloomfield szerint a közösségi felelősségvállalásnak nem csak a társadalmi és családi kérdésekben lehet haszna, hanem a gazdaság terén is. Például Botkyrkában (Svédország), az önkéntes egyesületek tanácsa, a helyi civil szervezetek és az önkormányzat új módszeren dolgozik a szolgáltatások igénybevételével kapcsolatban. Közös határoznak meg új kritériumokat a szerződő helyi szolgáltatók számára például a közösségi és önkormányzati létesítmények takarítása, élelmezése és biztonsága tekintetében. A cél az, hogy ezen szolgáltatások jobban szolgálják a közösséget, miközben a helyi érdekeltégű közösségi szervezetek is lehetőséget kapjanak a szerződésre.

A közösségi felelősségvállaláson túl

Jon Bloomfield szerint, a kísérleti akciókon túl, az ehhez hasonló projektek kidolgozása segítheti az általános önkormányzati gondolkodás átalakítását. Például Botkyrkában, a közösségi szerepvállalás már korábban is jól működött, de az újonnan megvalósított akció célja, hogy tovább erősítse a meglévő rendszert. A TOGETHER program lehetőség teremt arra, hogy új módszerekkel bővítsük a partnerségi gyakorlatot, és elmélyítsük a demokratikus elkötelezettséget a helyi közösség és szervezetei közt.

További információ:

- [Közösségi felelősségvállalás, egy új kapcsolat a helyi önkormányzatok és a lakosság között](#) – URBACT Tribune, pdf
- [TOGETHER](#) – URBACT honlap

Emmanuel Moulin: új igazgató az URBACT Titkárság élén

Emmanuel Moulin idén februárban csatlakozott igazgatóként az URBACT Titkársághoz. Franciaországban és Németországban szerzett széleskörű

tapasztalatai a város- és környezetpolitika terén meggyőzték az URBACT program megközelítésmódjának előnyeiről. Interjúnkban mindezek mellett jövőképéről és céljairól is beszámol. Mi vonzotta az URBACT Titkársághoz?

Szakmai pályafutásomat az országos, regionális és helyi szintű városfejlesztésnek, tervezésnek és megvalósításnak szenteltem. Kezdve a Ruhr-vidék elavult iparterületeinek revitalizációjától az észak-franciaországi közösségfejlesztés, lakhatás és területhasználat-politikán keresztül foglalkoztam ingatlanfejlesztéssel Berlinben és Lyonban; a part menti területek védelmével, kikötőfejlesztéssel és közlekedéspolitikával Normandiában; végül a párizsi területi tervezés és politika kialakításával valamint Marne La Vallée tudományos negyedével. Ezáltal sokféle kihívással találkoztam, változatos tapasztalatokat szerezve. Mindezen projektek, tervezés során két dolog vált bizonyossá számomra: egyfelől, hogy a hosszú távú siker érdekében a tervezést és kivitelezést az érintettek részvételével kell megvalósítani, másfelől hogy minden közigazgatási egységet és érintettet be kell vonni, és szempontjaikat átfogó és fenntartható módon integrálni kell a tervezésbe.

A számos összehasonlító munka és európai tapasztalatcsere során rájöttem, hogy figyelni kell a városfejlesztés európai modelljének sajátosságaira. Ezért amikor felkértek, hogy legyek az URBACT Titkárság vezetője, egyértelmű igen volt a válaszom.

A Franciaországban és Németországban szerzett 25 évnyi város- és környezetpolitikai tapasztalattal a háta mögött, a legutóbbi megbízatása a lakáspolitikával, városrehabilitációval, területrendezéssel és környezettel foglalkozó francia ügynökség vezetése volt. Mit tanult eközben az URBACT-hez hasonló európai városi együttműködésekkel foglalkozó programok hasznosságáról?

A Párizs északi felén található 1,1 millió lakosú, 185 önkormányzattal álló sűrűn lakott Val d'Oise-i Környezetvédelmi, Fenntartható fejlődési, Közlekedési és Lakhatási Minisztérium részeként működő ügynökség vezetőjeként megtanultam, hogy a közpolitika sikerének egyik kulcsa a helyi szint bevonása nem csak a tervezésbe, de a megvalósításba is.

A legtöbb polgármester és hivatali dolgozó, akivel találkoztam, magányos küzdelmet folytatott olyan hatalmas kihívásokkal, mint a szociális bérlakások hiánya, vagy a tömegközlekedés elérhetősége, a lerobbant társasházak, vagy a szennyezett területek újrahasznosításának nehézségei. Nem volt könnyű számukra új ötletek, megoldások után nézni a település határain túl. Véleményem szerint pontosan ez az a tanulási folyamat és tapasztalatcsere, amit az URBACT nemzetközi szinten nyújthat a városok számára.

Az URBACT projektek Európa-szerte megoldásokat kínálnak a városi kihívásokra. Tudna olyan példát hozni közülük, amely egybevág a korábbi munkáiban tapasztalt kihívásokkal?

A RegGov URBACT projekt példáját tudom említeni, amely a leromlott városi területek fenntartható integrált fejlesztésének regionális irányításával foglalkozott. A RegGov központi kérdése az volt, hogy hogyan illeszthető egy hátrányos helyzetű városrész helyi projektje a város egészét érintő stratégiába. Ehhez a kormányzat legalsó szintjétől a legfelsőig teljes körű együttműködésre van szükség.

Az eddigi tapasztalataim azt mutatták, hogy ezen hátrányos helyzetű városrészek elégtelen kapcsolatokkal rendelkeznek a város más részein fekvő szolgáltatások, vagy munkahelyek elérhetősége szempontjából, ezért a tömegközlekedési rendszer városi, vagy metropolisztérség-szintű fejlesztése nélkül különösen nehéz a lakók helyzetének javítása.

A program egyik erőssége az integrált szemlélet, a különböző ágazati szakemberek bevonásának népszerűsítése a városfejlesztés terén. Miért fontos ez?

A 2007-es Lipcsei Chartában megfogalmazott integrált városfejlesztési megközelítés az URBACT projektek egyik lényegi eleme. Ha például egyes városrészek helyzetét kívánjuk javítani - különösen a nagyléptékű szociális bérlakás projektek esetében - különböző szakpolitikákat és érdekeket kell

integrálnunk. Szükség van olyan területi kezdeményezések támogatására, melyek nem csak az épített környezetbe és infrastruktúrába történő fizikai befektetésekkel, hanem a gazdaságfejlesztéssel, társadalmi és környezeti témákkal is foglalkoznak.

mivel az épületek több energiát termelnének, mint amennyit fűtésre és világításra elhasználnának, és így a többletet az elektromos kocsik és más közlekedési eszközök hasznosíthatnák.

További információk:

- [URBACT Eredmények kiadvány](#)
- [URBACT Titkárság](#)
- [Ajánló](#) az URBACT projekteredmények kiadványról

Véleménye szerint hogyan profitálhatnak azon európai városok az URBACT programból, akik nem kapcsolódnak be közvetlenül valamelyik projektbe?

Az URBACT II Program 2007-es indítása óta 300 várost és több mint 5000 résztvevőt vonzott. Részt vettem a tavalyi krakkói nyári egyetemen, és megtapasztalhattam, milyen gazdag eszmecsere folyt és milyen komolyan vették ezt azok, akiknek lehetőségük nyílt URBACT projektek részesévé válni. Mindenkit arra buzdítok, hogy olvassa el az URBACT Projektek eredményeiről szóló kiadványunkat, és mi magunk is nagy hangsúlyt fektetünk az elkövetkező hónapokban ezen eredmények terjesztésére. Európa-szerte el akarjuk érni a gyakorló szakembereket, hogy amennyire csak lehet, hasznosíthassuk nyelvüket és kultúrájukat. Az URBACT Nemzeti Terjesztési Pontok ugyancsak fontos szerepet kapnak. Támogatjuk partnereinket abban is, hogy a lehető legtöbbet hozzák ki a közösségi médiából. Végül a 2012 decemberében Koppenhágában megrendezésre kerülő URBACT konferencia ugyancsak kitűnő lehetőséget kínál a tapasztalatcserére és tanulásra.

Végül még egy kérdés: ha megvalósíthatná álmai európai városát, hogyan nézne ki?

Álmaim városa egy történelmi gyökereire épülő, évszázadok óta fennálló, de az új igényekhez szorosan igazodó város lenne. Mindenféle korú, képességű és rangú ember együtt élne benne, és minden egyes városrész kevert lenne társadalmilag. Álmaim városa Kevin Lynch várostervező szavaival élve a „jó város formáját” követné, ahol az emberek jól érzik magukat, életteli közterekkel és kevert térhasználati funkciókkal jellemezhető kompakt város lenne, lehetőleg zárt sorú beépítéssel, és olyan térszerkezettel, amely könnyen képes alkalmazkodni a jövő gazdasági és társadalmi kihívásaihoz. Gyalogosokhoz igazított, könnyen elérhető tömegközlekedése lenne a „megastruktúrák” helyett. A természet a kertekben és a közparkokban is jelen lehetne a központot körülölelő erdők és jól megközelíthető tavak formájában. A város megvédené ritka természeti erőforrásait, és nem szorulna import energiára,

Sikeresen zajlottak az URBACT Információs napok

Több mint 1000 különböző európai várost képviselő érdeklődő színlátott meg a 2011 decembere és 2012 februárja közt 19 országban megrendezésre került URBACT Információs napok. A rendezvényeken számos párbeszéd, vita és ötlet hangzott el. Azok számára, akik nem tudtak részt venni, álljon itt egy válogatás arról, mi hangzott el Brüsszelben, Lisszabonban, Varsóban, Rómában, Brnóban és Budapesten.

A rendezvények célja részben az URBACT program megvalósításával kapcsolatos nemzeti tapasztalatok összegzése, és a [harmadik pályázati kör felhívásának](#) bemutatása volt. Ugyancsak itt került bemutatásra az URBACT promóciós videója, melyet 17 nyelvre lefordítva nézhetnek meg az [URBACT videócsatornáján](#).

2011. december 14-én több mint 60 érdeklődő részvételével zajlott az [URBACT Titkárság](#) és a hazai [URBACT Nemzeti Terjesztési Pont](#) által közösen megrendezett Információs nap a VÁTI Nonprofit Kft. székházában. Az Információs nap keretében az URBACT program bemutatását követően sor került néhány hazai URBACT partnerváros (Budapest-Kőbánya, Nyíregyháza, Tatabánya) tapasztalatainak megosztására, értékelésére, valamint a december 9-én meghirdetésre került harmadik pályázati kiírás ismertetésére. A rendezvényen jelen voltak az URBACT Program Titkárságának képviselői, így a résztvevők kérdéseket tehetek fel a pályázatok megírásának, beadásának részleteiről.

Az Információs napokon bemutatott prezentációkat az alábbi linkeken érhetik el:

- [Az URBACT II. program bemutatása](#) - PDF
- [Az URBACT II. program harmadik pályázati felhívása](#) - PDF

További információk:

- [Beszámoló a budapesti rendezvényről](#) és letölthető előadások
- [URBACT Információs napok Európa-szerte](#) - URBACT honlap
- [Videó az URBACT módszerről](#) - URBACT Videócsatorna a dailymotion.com oldalon

URBACT II

Az **URBACT** olyan tapasztalatszerét és tanulást támogató program, mely az európai fenntartható városfejlesztést segíti.

A program képessé teszi a városokat arra, hogy a főbb városi kihívásokra közösen megoldásokat dolgozzanak ki és az egyre komplexebb társadalmi változásokkal szembesülő városok központi szerepét megerősítse. Az URBACT segíti a városokat abban, hogy olyan új és fenntartható gyakorlati megoldásokat alakítsanak ki, melyek integrálják a gazdasági, társadalmi és környezeti dimenziót. Az URBACT lehetővé teszi a városok számára, hogy Európa-szerte megosszák a legjobb gyakorlati példákat és tapasztalatokat minden várospolitikában érintett szakemberrel. Az URBACT 290 várost, 29 országot és 5000 aktív résztvevőt jelent.

www.urbact.eu/project/

URBACT Nemzeti Terjesztési Pont:

VÁTI Nonprofit Kft.

Nemzetközi, Területpolitikai és Urbanisztikai Iroda

E-mail: urbact@vati.hu

Tel.: 06 1 2243251 Fax: 06 1 2243290

Web:<http://www.vati.hu/> és <http://www.urbact.hu>

EUROPEAN
PROGRAMME
FOR
SUSTAINABLE
URBAN
DEVELOPMENT

